

AFTALE OM FORSKNING MED BEVILLING

**Vedrørende Konkurrentanalyse af rammevilkår for dansk Landbrug i forhold til vilkår
for Nordeuropæiske sammenlignelige konkurrenter på Fødevarerområdet**

Indholdsfortegnelse

1.	Aftalens formål og baggrund.....	3
2.	Bevillingsgivers ydelse	3
3.	CBS' ydelse	3
4.	Varighed og opsigelse	4
5.	Betalingsbetingelser.....	4
6.	Rettigheder og offentliggørelse	4
7.	Markedsføring.....	4
8.	Offentlighed om Projektet	5
9.	Misligholdelse.....	5
10.	Overdragelse af rettigheder	5
11.	Ansvar.....	5
12.	Ændringer af Aftalen	6
13.	Force Majeure	6
14.	Lovvalg og værneting	6
15.	Bilag.....	6
16.	Underskrifter	6
Bilag 1	Error! Bookmark not defined.	
Bilag 2	Error! Bookmark not defined.	

Mellem

Bæredygtigt Landbrug
Ledreborg Alle 130C
4000 Roskilde
CVR. nr. 32708218

(herefter benævnt "Bevillingsgiver")

og

Copenhagen Business School
Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi
Solbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg
CVR. nr. 1959 6915

(herefter benævnt "CBS")

(ovenstående parter benævnes herefter hver for sig "Part" og sammen "Parterne")

er der indgået følgende aftale om forskning vedrørende Konkurrentanalyse af rammevilkår for dansk Landbrug i forhold til vilkår for Nordeuropæiske sammenlignelige konkurrenter på Fødevareområdet ("Aftalen").

1. Aftalens formål og baggrund

- 1.1. Aftalen regulerer CBS' udførelse af et forsknings- eller udviklingsprojekt på baggrund af en finansiering fra Bevillingsgiver. CBS har en forskningsmæssig interesse i projektet og har mulighed for at medfinansiere dette af CBS' ordinære midler.
- 1.2. CBS ønsker at frembringe en analyse af Landbrugets konkurrencesituation i forhold til konkurrenterne i EU med lignende klimatiske forhold og produktionsformer ("Projektet"), som nærmere beskrevet i bilag 1. Bevillingsgiver har ingen mulighed for at påvirke forskningen i Projektet.

2. Bevillingsgivers ydelse

- 2.1. Bevillingsgiver bevilger kr. 405.834 ekskl. moms til Projektet.

Vederlaget er baseret på det af CBS opstillede budget, der fremgår af bilag 2.

3. CBS' ydelse

- 3.1. CBS skal udføre Projektet i overensstemmelse med Projektbeskrivelsen, jf. bilag 1.
 - 3.2. CBS skal udføre Projektet i overensstemmelse med god skik indenfor videnskabelig praksis og under anvendelse af den viden, der findes på CBS og de faciliteter som CBS råder over.
-

- 3.3. CBS er forpligtet til at overholde myndighedskrav og gældende lovgivning i forbindelse med Projektet.
- 3.4. CBS skal i videst muligt omfang overholde den i bilag 1 indeholdte tidsplan for arbejdets udførelse og aflevering, og kan benytte sig af en underleverandør.
- 3.5. Projektet er udført, når Bevillingsgiver har modtaget to forskningsrapporter samt regnskab for Projektet.

4. Varighed og opsigelse

- 4.1. Aftalen træder i kraft den 15.9.2015 og er gældende indtil den aftalte slutydelse er leveret til Bevillingsgiver i henhold til punkt 3.5, jf. tidsplan i bilag 1, dog senest 30.6.2016.
- 4.2. Aftalen er uopsigelig for begge Parter, se dog punkt 4.3.
- 4.3. Såfremt Projektlederen eller andre, der har en vigtig rolle i Projektet fratræder sin stilling hos CBS, afdøer ved døden eller i længere tid bliver uarbejdsdygtig, anses dette ikke for misligholdelse, men CBS skal da være berettiget til at opsiges Aftalen med én måneds varsel. CBS skal i forbindelse med en sådan opsigelse aflægge et regnskab samt en mindre rapport om resultaterne af det arbejde, der er udført indtil opsigelsen.

I sådanne tilfælde er CBS forpligtet til at tilbagebetale det resterende beløb af bevillingen, der ikke er blevet anvendt i Projektet.

5. Betalingsbetingelser

CBS fakturerer Bevillingsgiver hvert kvartal, første gang dog ved udgangen af 2015. Fristen for betaling er 15 dage fra fakturadato.

Skyldige beløb forrentes i henhold til den til enhver tid gældende rentelov.

6. Rettigheder og offentliggørelse

- 6.1. CBS ejer alle rettigheder til Projektet og dets resultater.
- 6.2. CBS har ret til at anvende og offentliggøre Projektets resultater, men offentliggørelse af resultater med henvisning til Bevillingsgiver kræver Bevillingsgivers samtykke.
- 6.3. Bevillingsgiver har ikke ret til at offentliggøre Projektets resultater.

7. Markedsføring

- 7.1. Bevillingsgiver må ikke uden skriftligt tilladelse fra CBS direkte eller indirekte henvise til CBS eller dennes medarbejdere i forbindelse med markedsføring af Bevillingsgiver eller dennes produkter, eller i øvrigt udnytte CBS' navn i kommercielt øjemed.

- 7.2. Bevillingsgiver må gerne medtage CBS' navn på sin generelle reference-liste. CBS' navn omfatter i sådanne tilfælde ikke CBS' logo.

8. Offentlighed om Projektet

- 8.1. I henhold til "Retningslinjer for offentlighed om privat finansiering af forskning ved statslige institutioner" af 13. januar 2000, skal statslige forskningsinstitutioner offentliggøre visse oplysninger om privat medfinansiering af institutionernes forskning. Bevillingsgiver accepterer, at Projektets titel, de private tilskudsgivers navne samt tilskudsbeløbets størrelse offentliggøres i overensstemmelse med de ovenævnte retningslinjer.

9. Misligholdelse

- 9.1. Parterne skal til enhver tid opfylde sine forpligtelser i henhold til Aftalen og skal omgående underrette den anden Part, hvis dette ikke længere er tilfældet. Den misligholdende Part skal da forsøge manglen udbedret.
- 9.2. I tilfælde af en Parts væsentlige misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til Aftalen, er den anden Part berettiget til at ophæve Aftalen med øjeblikkelig virkning. Ophævelse kan dog kun finde sted, såfremt den misligholdende Part efter modtagelse af den anden Parts påkrav, ikke inden for en frist på 30 dage har bragt misligholdelsen til ophør.
- 9.3. Såfremt Aftalen ophæves som følge af en Parts væsentlige misligholdelse, kan den anden Part kræve det af misligholdelsen følgende tab erstattet. Kravet ved et tab kan maksimalt udgøre kr. 100.000.

10. Overdragelse af rettigheder

- 10.1. Rettigheder og pligter i henhold til Aftalen kan ikke overdrages til tredjemand uden den anden Parts skriftlige samtykke.

11. Ansvar

- 11.1. CBS giver ingen indeståelse og kan ikke gøres ansvarlige for, at dennes ydelser til gennemførelse af Projektet fører til et bestemt resultat.
- 11.2. CBS skal udføre sit arbejde til Projektets gennemførelse efter bedste evne og i overensstemmelse med god skik indenfor videnskabelig praksis.
- 11.3. Parterne har alene ansvar for skader i det omfang, at den anden Part kan dokumentere, at skaden skyldes fejl eller mangler, som er forårsaget af en groft uagtsom eller forsætlig adfærd.
- 11.4. CBS hæfter aldrig for produktionstab, driftstab, avancetab eller andet indirekte tab.
- 11.5. Parternes erstatningspligt er maksimeret til kr. 100.000.

12. Ændringer af Aftalen

12.1. Enhver ændring i Aftalen er først gyldig, når den foreligger skriftligt bekræftet af begge Parter.

13. Force Majeure

13.1. Ingen af parterne kan gøres ansvarlig for forhold, der må betegnes som force majeure, herunder, men ikke begrænset til krig, naturkatastrofer, generalstrejke samt afbrydelse af eller svigt i energiforsyningen.

13.2. Dersom der indtræder force majeure, skal den ramte Part snarest meddele den anden Part, at en force majeure situation er indtrådt.

14. Lovvalg og værneting

14.1. Nærværende aftale er undergivet dansk ret.

14.2. Enhver uenighed eller tvist mellem parterne om forståelsen og rækkevidden af denne Aftale afgøres efter dansk rets almindelige regler af en dansk domstol med Frederiksberg Byret som 1. instans.

15. Bilag

15.1. Følgende bilag udgør en integreret del af Aftalen:

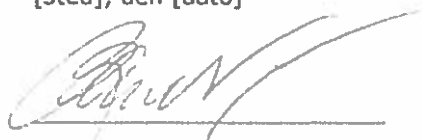
Bilag 1: Projektbeskrivelse
Bilag 2: Budget

16. Underskrifter

16.1. Denne aftale er udarbejdet i to originale eksemplarer, ét til hver af parterne.

For Bevillingsgiver

[sted], den [dato]

[navn] BJARNE NIGAARD
[stilling] ADM. DIREKTØR
BEREDYGTIGT LANDBRUG

For Copenhagen Business School
Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi

Frederiksberg, den

Jan Mouritsen
Institutleder

Bilag 1 - Projektbeskrivelse

Projekt navn:

Konkurrentanalyse af rammevilkår for dansk landbrug i forhold til vilkår for Nordeuropæiske sammenlignelige konkurrenter på Fødevarerområdet.

1. Om Projektet

1.1 Formålet med konkurrentanalysen

Projektet skal frembringe en analyse af Landbrugets konkurrencesituation i forhold til konkurrenterne i EU med lignende klimatiske forhold og produktionsformer, mere specifikt vil der i EU blive sammenlignet med Tyskland, Polen, Holland, England og Sverige og med udvalgte rammevilkår i New Zealand. Analysen vil blive udført under respekt af regler i EU for fødevarer sikkerhed og vandmiljø.

1.2 Hjemmel i henhold til aktivitetsbekendtgørelsen

Projektet opfylder Landbrugsstøtteleven med aktivitetsbekendtgørelsen § 2, stk. 1 nr. 4a , formidling af videnskabelige oplysninger.

1.3 Projektets baggrund

De seneste års statslige reguleringer af det konventionelle landbrugs rammevilkår har haft betydning for indtjening og beskæftigelsen i den danske fødevarer klynge. EU forordninger og danske miljølove på landbrugsområdet er udmøntet i et regelsæt, som er blevet anfægtet af spontane grupper af landmænd, landbrugets organisationer og fødevarerindustrien. Landmænd og brancheorganisationer mener, at de danske love og regler er skyld i landbrugets lave indtjening og ringe investeringsevne, og at det bremser mulighed for vækst i et globalt marked med stigende efterspørgsel efter fødevarer.

Der er derfor behov for en forskning omkring og en uvildig analyse af dansk konventionelt landbrugs konkurrenceevne og vækstmuligheder, herunder især økonomiske konsekvensberegninger for dansk landbrug af de indførte rammevilkår. CBS/PEØ er i den forbindelse uvildig og uden part i de seneste års analyser og rapporter om landbrug og vandmiljø. Det vil være CBS/PEØ som leder analysen og konsekvensberegningerne og brug af etableret og ny viden fra eksterne partnere under CBS's ledelse. Dansk og udenlandsk

litteratur/ empirisk materiale, udenlandske videns centre samt andre kilder vil blive udnyttet i analysen.

1.4 Projektets formål, indhold og metode.

Projektet vil med forskningsmæssig tilgang analysere den indtjeningsmæssige konsekvens af de sidste 10-15 års væsentligste danske reguleringer af plante- og husdyrproduktion i forhold til vore konkurrenter samt den afledte effekt, som det har for antal arbejdspladser i fødevarerektoren. Med konkurrenter tænkes især på Tyskland, Polen, Holland, England og Sverige, der har de samme EU miljømæssige hensyn at indordne sig efter, som Danmark har.

Konsekvenserne for landbruget skal analyseres mht. produktion, rentabilitet og dansk konkurrenceevne på områderne: 1) Skatter og afgifter, 2) Vandmiljølove med gødningskvoter, 3) Konsekvens af lukning af slagterier og udflagning af arbejdspladser gennem faldende antal slagtede svin i Danmark samtidig med stigende eksport af smågrise og 4) Statslig omfordeling af landbrugets EU-tilskud til at fremme økologisk landbrug og landdistrikter.

Fokus for projektet er således at belyse, hvad rammevilkårene inden for disse områder betyder for produktionen og rentabiliteten inden for dansk landbrug og konsekvenser for landbrugets indtjening sammenlignet med disse lande.

Projektets metode vil være at tage udgangspunkt i danske typiske og gennemsnitlige landbrug for hvert driftsområde og så vurdere de driftsøkonomiske indvirkninger, som de væsentligste dyrknings- og driftsbegrænsninger har haft på disse arketyper af landbrug, med udgangspunkt i driftsvilkår i Danmark omkring år 1998 og senest muligt på 2015. For at sammenligningen er så aktuel som mulig gennemgås de dyrknings- og driftsbegrænsninger, som sammenligningslandene har indført pr. senest relevante dato, for som konklusion at opstille et så aktuelt billede af forskellene målt i driftsresultater ved at drive sammenlignelige landbrug i forskellige lande.

1.5 Projektets gennemførelse

Forskningsprojektet udføres af forskere fra Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi (PEØ) fra Copenhagen Business School (CBS). I forskningsprojektet vil der blive brugt forskningsresultater og eksterne eksperter fra danske og udenlandske universiteter og institutter (sidstnævnte eksempelvis L&F, SEGES og Agribenchmark, Tyskland). Projektet vil først og fremmest omhandle konventionel planteavl og husdyrhold, som tegner sig for 95 % af den danske landbrugsproduktion.

1.6 Projektperiode

Projektet var oprindeligt forventet påbegyndt primo februar 2015 og forventet afsluttet ultimo september 2015. Grundet sygdom på CBS er projektet blevet forsinket og starter derfor først 1.10.2015. Projektet vil blive midlertidig afrapporteret ultimo 2015 mens den endelige projektafrapportering vil blive ultimo 2. kvartal 2016.

Den nye tidsramme skyldes også, at det udvidede forskningssamarbejde med dansk landbrugs andre forskningsbaserede videns centre og eksperter vil kræve mere koordination og koordineringsmøder.

2. Nærmere beskrivelse af forskningsprojektet

2.1 Projektets faglige og forskningsmæssige indhold

De rammebetingelser, der opstilles for landbruget, har betydning for, hvilken produktion der kommer fra landbruget og ikke mindst for rentabiliteten af landbrugsdrift. Når der pålægges afgifter, opstilles maksimumgrænser for gødskning, plantebeskyttelse, ammoniak udbringning, grønlægning mm. eller begrænses i det areal, landbrugene kan dyrke, antal dyreenheder pr. ha. er det i alle tilfælde noget, der forvrider produktionsbeslutningen væk fra det, der ville være blevet valgt i fravær af disse begrænsninger.

Der eksisterer ingen samlet forskning over konsekvenserne af sådanne ændrede rammevilkår for landbruget, og projektets forskningsmæssige mål er at give en samlet erhvervsøkonomisk vurdering af de særlige danske rammevilkår for dansk landbrug sammenholdt med udvalgte relevante sammenlignelige lande.

Med denne baggrund består dette projekt af to dele:

1. En teoretisk gennemgang af effekterne af de enkelte rammebetingelser for landbruget og disses teoretiske indvirkning på produktion og rentabilitet samt på samfundsøkonomien.
2. En dansk og udenlandsk videns- og litteratursøgning efter studier, der måler og påviser de kvantitative effekter af tilsvarende regulering og – såfremt de findes – en anvendelse af disse estimater på den danske landbrugssektor.

Ad 1. CBS/PEØ's forskning og aktiviteter i forbindelse med projektet vil bestå i at beskrive og analysere disse forskelle og ændringer i rammebetingelserne i relation til landbrugsproduktionen detaljeret ud fra en økonomisk-teoretisk synsvinkel. Dette vil blive gjort ud fra en sammenligning med tilsvarende rammebetingelser i andre nordeuropæiske lande,

således at det kan belyses, hvad forskelle i rammebetingelserne betyder for betingelser for landbrug i Danmark i forhold til udlandet.

Summarisk vil der også blive sammenlignet med New Zealand, som har den mest liberale landbrugsøkonomi i verden, og desuden ligner New Zealand's klima og landbrugsproduktion på flere områder den danske.

De fire områder, der vil blive behandlet i analysen, er de følgende:

- 1) Skatter og afgifter.
- 2) Gødningskvoter og andre økonomisk udvalgte vigtige rammevilkår.
- 3) Lukning af slagterier grundet smågriseeksport på bekostning af slagtesvineproduktion.
- 4) Statslig omfordeling af landbrugets EU-tilskud til at fremme økologisk landbrug og landdistrikter.

De variable, der vil være fokus for analysen, er størrelsen på den samlede produktion samt rentabiliteten for typisk landbrugsdrift. Herudover vil evt. afledte effekter blive berørt, men kun produktion og rentabilitet vil være gennemgående variable.

Ad 2. Der vil blive gennemført en litteratursøgning med hovedvægt i den økonomiske litteratur med henblik på at opstille en beregning for de samlede omkostninger for landbruget i Danmark, når man sammenholder med rammebetingelserne i Tyskland, Polen, Holland, Storbritannien og Sverige.

En del af forskningen består i at kvalificere den eksisterende forsknings estimer af de kvantitative beregninger af effekterne der eksisterer med forskellige udgangspunkter. Formentlig vil det foregå gennem opstilling af intervaller. CBS/PEØ kan anvende estimer, der er fundet inden for empiriske og kvalitative analyser af landbrugssektoren.

Som en del af forskningen vil PEØ/CBS opstille en oversigt over de fundne estimer, sådan at vi i fællesskab med den tilknyttede forskergruppe kan udvælge de estimer, der skal bruges til den efterfølgende beregning.

Hvis videnssøgningen resulterer i brugbare estimer af effekterne af regulering inden for landbrugssektoren, vil CBS/PEØ opstille et samlet regnskab over effekterne på landbrugssektoren af de fire rammebetingelser, der er analyseret.

Såfremt litteraturgennemgangen kun resulterer i brugbare estimater på nogle af de fire områder, vil CBS/PEØ foreslå, at disse resultater udnyttes, så der beregnes effekter for de områder, hvor det er muligt.

2.2 Projektets mål / leverancer

CBS/PEØ leverer to forskningsrapporter, der beskriver de ovenfor gennemgåede problemstillinger. Den ene vil hovedsageligt indeholde:

- a) En oversigt over rammebetingelser inden for de fire medtagne områder i Danmark, Tyskland, Polen, Holland, England og Sverige. Og med udvalgte rammebetingelser i NZ.
- b) En økonomisk-teoretisk gennemgang af effekterne af de væsentligste rammebetingelser på produktion og rentabilitet i landbruget for de fire områder.
- c) Sammenfatning af notatets resultater.

Den anden vil indeholde:

- a) Gennemgang af metode og resultater fra litteratur- og videnssøgningen for at finde kvantitative estimater af effekten af regulering.
- b) Gennemgang af metode vedr. antagelser og data til beregning af effekten.
- c) Beregning af effekten af regulering på de fire medtagne områder for Danmark, når der sammenlignes med Tyskland, Polen, Holland, England og Sverige samt i begrænset omfang med NZ.
- d) Konsekvensberegning af, hvad betydningen af ændrede / tilbagerulning til vilkår som i sammenligningslandens rammebetingelser på de fire inkluderede områder vil være.

Resultatet af projektets forskning vil således blive et kvalitativt og kvantitativt estimat af betydningen af de danske rammebetingelser for dansk landbrug, når der sammenholdes med rammebetingelserne i andre relevante sammenligningslande.

2.3 Forskningsprojektets forventede samfundsmæssige effekter

Formålet med projektet er at beskrive de konsekvenser for produktion og rentabilitet og konkurrenceevne, som de nuværende rammevilkår har for det konventionelle danske landbrug. Herudover vil der være en beregning af, hvad betydningen af ændrede rammevilkår vil være.

2.4 Projektets sammenhæng og synergieffekter til viden på området og andre projekter

Projektet fokuserer på konkurrenceevne og vækst under respekt af EU krav til fødevarer sikkerhed og vandmiljøkrav. Projektet vil bringe ny viden til debat om dansk landbrugs

forhold og lovgivningsarbejdet herom. Dernæst vil dette projekt pege på en række erhvervmæssige muligheder til fremme af væksten i den danske fødevareklynge.

2.5 Projektets organisering

Forskningsdelen udføres af CBS/PEØ. Projektleder for projektet på CBS/PEØ er lektor Troels Troelsen. Der kan tilknyttes andre forskere fra CBS/PEØ. Til hjælp i arbejdet suppleres med forskningsassistenter.

Til projektet knyttes en Styregruppe bestående af docent Johannes Mouritsen, Institut for Regnskab og Revision, CBS, cand.merc. Torben Vagn Rasmussen og lektor ved Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi, Troels Troelsen suppleret af dr. merc. Jan Mouritsen, Instituttleder ved Institut for Produktion og Erhvervsøkonomi.

Det er CBS/PEØ der indstiller til styregruppen angående valg og omfang af videns partnernes inddragelse i projektet og disses metodeanvendelser. Dette er valgt for at sikre en 100 % uafhængig proces.

Der vil blive tilknyttet en følgegruppe bestående af medforfatterne til bogen "Ledelse i Landbrug" Bjarne Jensen med indsigt i slagterier og Gustav Schroll med viden om tysk landbrug samt statsaut. revisor Henning Kjeldsen, der har et indgående kendskab til landbrugsforhold her og i Polen.

2.6 Plan for offentliggørelse, formidling og vidensdeling

Projektet vil blive offentliggjort og publiceret af CBS/PEØ i to forskningsrapporter, der vil være tilgængelig for alle interesserede og blive tilsendt de vigtigste interessenter og pressen.

Desuden vil resultaterne efterfølgende blive tilstræbt publiceret i danske eller udenlandske relevante videnskabelige tidsskrifter.

Bilag 2. Budget

Projektets samlede økonomi

Projektet starter og færdiggøres i al væsentlighed i 2015. Grundet den meget forsinkede opstart der må tilskrives helt ekstraordinære forhold må det dog forventes, at dele af opgaven kommer til at forløbe i de første 6 måneder i 2016.

CBS/PEØ's forventede timeforbrug og brugen af anden forsknings- og ekspertviden er angivet i tabellen nedenfor.

CBS fakturerer bevillingsgiver kvartalsvis.

	Antal timer	Beløb
CBS / PEØ		
Projektleder, Troels Troelsen	440t a 355 kr.	156.200
Forskningsassistenter og analysemedarbejdere	500t a 150 kr.	75.000
Anden forskningsindsats på CBS	100t a 390 kr.	39.000
Instituttleder	50t a 745 kr.	37.250
I alt	1090t timer	307.450
Overhead tillæg til PEØ (32%)		98.384
I alt CBS		405.834 kr.

Specifikation af overhead for CBS indsats i budget/administrative omkostninger

CBS/PEØ udføres som forskningsindsats, og der er aftalt et overhead med instituttet på basis af den faktiske timelønudgift + et omkostningstillæg, her fastlagt til 32%. Dette omkostningstillæg dækker administration, husleje, IT osv. på CBS/PEØ. I fastlæggelse af tillægget er indregnet, at der er tale om et forskningsprojekt samt at CBS/PEØ ikke er administrator af projektet men alene udfører en delopgave samt er hovedansvarlig for den forskningsmæssige afrapportering i samarbejde med styregruppen.